

Gabor Maté to ocalały z Holocaustu węgierski Żyd, znany lekarz i autor bestsellerów, jak np. wydane w języku polskim:

* *Więź. Dlaczego rodzice powinni być ważniejsi od kolegów.*

* *Ciało a stres – jak uniknąć fizycznych kosztów ukrytego stresu.*

* *Rozproszone umysły. Przyczyny i leczenie zespołu deficytu uwagi.*

* *Bliskie spotkania z uzależnieniem. W świecie głodnych duchów.*

* *Mit normalności. Trauma, choroba i zdrowienie w toksycznej kulturze (jestem w trakcie czytania i polecam).*

* *Kiedy ciało mówi nie. Koszty ukrytego stresu (pozycja w kolejce do przeczytania ;).*

Wizyta w Polsce Gabora Maté w dniach 08-13.06.2025r. (Kraków, Wrocław, Łódź, Poznań, Warszawa) wzbudziła szerokie zainteresowanie, ale także kontrowersje. G. Maté jest krytyczny wobec wszelkich totalitaryzmów, a zwłaszcza wobec działań Izraela, co dla niektórych jest powodem zarzutów o antysemityzm. Gmina żydowska w Łodzi potępiła „antysemickie wypowiedzi i działania Maté, podkreśliła, że jego obecność na Fotofestiwalu jest nie do zaakceptowania, zaś rektor Uniwersytetu Wrocławskiego wycofał patronat nad wykładem. Próby cenzury przekazu spotkały się ze sprzeciwem. W Internecie znajdują się zapisy relacji z wystąpień G. Maté w Poznaniu i Łodzi, gdzie opowiadał m.in. o palestyńskich i polskich traumach – zachęcam do obejrzenia.

Podczas pobytu w Polsce Gabor Maté odwiedził niemiecki obóz koncentracyjny Auschwitz, w którym zostali zamordowani jego dziadkowie.

Na pytanie czy to, co się dzieje w Gazie można przyrównać do Holocaustu, dr Maté

stwierdza, iż każde z nich ma swoje własne cechy, specyfikę, więc ciężko te wydarzenia porównywać. Nic nie przypomina Auschwitz, będącego zmechanizowanym, zaplanowanym, biurokratycznym mordowaniem ludzi, ale podobieństwa istnieją. Zarówno Holocaust jak i Gaza mają wspólny głęboki mianownik, tj. dehumanizację pewnej grupy ludzi. Izraelczycy nie mogliby robić tego co robią Palestyńczykom, gdyby najpierw ich nie odczłowieczyli, gdyby nie zaczęli postrzegać jako wiecznego wroga, którego należy stłumić, a nawet zniszczyć, jeśli zajdzie taka potrzeba. I robią to bezwzględnie, brutalnie. Nawet izraelscy uczeni, którzy zajmują się badaniami nad ludobójstwem, nazwali działania w Gazie l u d o b ó j s t w e m. Więc, choć nie jest to samo, bo nie może, to podobieństwa istnieją.

Historia dostarcza nam wielu przykładów brutalnej dominacji niektórych narodów nad innymi. Gaza jest obecnie najbardziej widocznym przykładem tego zjawiska, ale nie jest jedynym miejscem na świecie gdzie ludzie cierpią i umierają. Tysiące ludzi cierpi i umiera np. z głodu w Sudanie. Jednak niszczenie Gazy i masowe mordy są wspierane przez wszystkie tzw. wolne kraje, wolny, demokratyczny, cywilizowany świat! I to właśnie czyni tę sytuację wyjątkową. Najbardziej wpływowe kraje i najbardziej rozwinięte społeczeństwa – jak same siebie nazywają – tak naprawdę współuczestniczą i współdziałają w tej strasznej zbrodni. Ta zbrodnia jest wyjątkowa także dlatego, że oglądamy ją codziennie na Tik-Toku, YouTube, Instagramie, w wiadomościach. Ktoś powiedział, że to pierwsze ludobójstwo na Tik-Toku w historii świata. To precedens ☹

Gabor Maté pytany o ocenę światowej sytuacji przyznał, że nie ufa ludziom, którzy rządzą światem, którzy mają władzę i ogromne

pieniądze. Jest pewien, że sztuczna inteligencja zostanie włączona w ich plany i będzie im służyć. Jeśli zaobserwować wielu ludzi z branży technologicznej, to są to osoby bardzo nerwowe, niespokojne, interesują się badaniami nad długowiecznością, podróżami na Marsa. Wielu z nich zażywa narkotyki, przejawia paranoje, panicznie boją się śmierci i chcieliby żyć wiecznie. Ci ludzie zupełnie stracili kontakt z rzeczywistością i należy się obawiać, co zrobią ze sztuczną inteligencją. To są właśnie te ich traumy, mogą próbować wykorzystać AI, aby jakoś się od nich odciąć i ochronić przed własnymi demonami – lecz nigdy im się to nie uda. Kluczową kwestią jest, że zbyt dużo mówi się o technologii AI, a zbyt mało o celach do jakich została opracowana i do jakich celów ma być wykorzystywana.

Geoffrey E. Hinton, laureat Nagrody Nobla (wspólnie z Johnem J. Hopfieldem) w dziedzinie fizyki za 2024 rok za 'fundamentalne odkrycia i wynalazki, które umożliwiają uczenie maszynowe za pomocą sztucznych sieci neuronowych', kilka godzin po tym jak się o nagrodzie dowiedział, wyraził nadzieję, że sztuczna inteligencja pomoże m.in. w zwiększeniu efektywności opieki zdrowotnej. Ostrzegł jednocześnie przed własnymi odkryciami i technologią, której rozwój stał się możliwy dzięki nim. Podkreślił, że naukowcy muszą znaleźć sposoby na wprowadzenie zabezpieczeń do AI, bo możliwe są „katastrofalne scenariusze”. Gdy uzyskamy dostęp do rzeczy bardziej inteligentnych niż my sami, to nikt naprawdę nie wie, czy będziemy w stanie je kontrolować. Wielu badaczy uważa, że w ciągu najbliższych 20 lat (a nawet znacznie wcześniej) sztuczna inteligencja stanie się bardziej inteligentna niż ludzie. G.Hinton w 2023 r. w wieku 76 lat odszedł z firmy Google, oficjalnie przechodząc na emeryturę. W oświadczeniu dla New York Timesa stwierdził, że „żałuje swojej pracy nad rozwojem sztucznej inteligencji”.

Według Gabora Maté technologia sama w sobie nie jest problemem, lecz to, kto jej używa i w jakim celu, kto podejmuje decyzje, kto sprawuje kontrolę.

Większość ludzi nie ma wolnej woli, gdyż poruszają nami niewidzialne sznurki nieświadomości. Jesteśmy sterowani przez takie mechanizmy, których najczęściej nie jesteśmy świadomi. Wszyscy jesteśmy głupi, gdy jesteśmy marionetkami. Kluczem zmiany jest świadomość i życie, które nie opiera się jedynie na wcześniejszych uwarunkowaniach, kulturowym zaprogramowaniu ale na spójności i integracji z wykonywaną pracą, prowadzoną działalnością lub aktywnością społeczną tak, aby możliwe stało się odbudowanie zerwanych więzi. Zmiana musi się rozpocząć od nas samych bo istotą traumy jest odcięcie się od siebie samego.

Warto na koniec przytoczyć wypowiedź Noama Chomsky'ego: *„Trzeba być optymistą, bo w przeciwnym razie równie dobrze można popełnić samobójstwo. Trzeba robić co w naszej mocy, by wprowadzić korzystne zmiany, a czy da się to zrobić, czy nie, tego nie wiemy. Znamy słynny slogan Gramsciego: 'Pesymizm intelektu, optymizm woli.' Nie ma innego wyboru”.*

Wola rodzi się z optymizmu serca i duszy – te nieuchwytne części nas samych determinują nasze działania. Każdy z nas jest w jakimś stopniu wyjątkowy, każdy z nas może coś zaoferować światu. Najważniejsze jest odkryć w sobie ukryte talenty i robić po prostu swoje. Niewykluczone, że oczekiwanie na upadek globalnego systemu korporacyjnego może być długie i frustrujące. Pozostaje nam wspieranie i czerpanie z alternatywnych źródeł wiedzy, wnikanie i analizowanie cudzych punktów widzenia z zachowaniem czujności wobec oferujących nam rzekomą normalność.

Najbliższe spotkania otwarte Watahy Głosu Obywatelskiego:

W każdy piątek g.18:00

Radom

W lokalu JAMA ul. Rwańska 19